

Európa a jogállamiság mintaképe lehetne

Bodnár László, a nemzetközi jog professzora állítja: Magyarország nem szenved jogi hátrányokat az uniós tagsággal. Az egyetemi tanár szerint az EU-t a jog hozta létre, így itt tökéletes jogállamiság valósulhatott meg.

Szívesen használják az EU-tagállamokban a „jog Európája” kifejezést, hiszen az uniót a jog hozta létre, így működését a „tökéletes jogállamiság” kell, hogy jellemezze – emelte ki a szegedi Móra Ferenc Múzeumban a megyei önkormányzat által szervezett Európa Egyetem harmadik előadásában Bodnár László, a Szegei Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Nemzetközi Jogi és Európa-jogi Tanszékét vezető professzor. Az egyetemi tanár hangsúlyozta: az államszövetség megfelelő működése a tagok lelkiismeretes kötelezettségvállalásán alapszik.

– Az EU és az azt megelőző szövetségi formák története tanúsítja: az uniós döntések a köz érdekeit szolgálják. Eppen ezért nem nevezhető valónak az a hírkeltés, miszerint a csatlakozással Magyarország kiszolgáltatott jogi helyzetbe kerül. Emellett azonban tisztában kell lenni azzal, hogy a tagállamok érdekeit alá kell vetni a közösség érdekeinek – mondta Bodnár László.

A professzor utalt rá: a magyar tájékoztatás az utóbbi években a lehetőségekhez képest eléggé szűkszavúan szólt arról, hogy milyen konkrét kötelezettségek fogják terhelni például a vállalkozókat, vagy a mezőgazdaságból élőket. A polgárok, sőt sok-

szor a médiumok is eléggé tájékozatlanok az unió működésével kapcsolatos kérdésekben, sokszor a szövetség intézményeit sem ismerik, pedig alig több mint egy éven belül a mindennapi életünkre is döntő befolyást gyakorolnak az EU-s szervezetek döntvényei.

– Az Európai Unió egy különleges államszövetségnek nevezhető, ilyen jellegű szervezett államszövetség ezelőtt nem létezett. Más az EU jogalapja és más a működési alapelve, hiszen a történelemben először valósul meg a szupranacionális, azaz az egyes nemzeti érdekek feletti jogalkotás. A második világháború utáni évekre tehető ennek a szövetségi rendszernek a kialakulása, ekkor döbrent rá a kontinens nyugati részének két legerősebb hatalma: Németország és Franciaország: mindkettőjük gazdasági érdeke, hogy a stratégiai nyersanyagok forgalmazásának ügyében közös álláspontot képviseljenek. A szén- és acélközösség főhatóságának sikeres működésén felbuzdulva, számos ország kinyilvánította csatlakozási szándékát, innen datálhatjuk a szövetségi rendszerek kialakulását – fogalmazott a professzor.

Az EU sikerességét bizonyítja, emelte ki Bodnár, hogy a szigorú szabályzások és a mulasztó államokat sújtó súlyos bírságok ellenére sem akar senki kilépni a közösségből, ellenben egyre többen fejezik ki csatlakozási szándékukat. A legmagasabb fórumokon az egyes tagállamok lakosságárgyos képvisellete gondoskodik az igazságos jogalkotásról.

Bodnár László szerint az EU-polgároknak el kell sajátítaniuk az unió intézményrendszerének működését.

Fotó: Karnok Csaba

Egy mindszenti gazda félelmei az Európai Uniótól

A kiút keresés rögös útja

Bizonytalannak tartja Ménési Sándor, hogy a 320 hektáros gazdaságával talpon tud-e maradni Magyarországnak az EU-hoz való csatlakozását követően. A mindszenti növénytermesztő szerint az új típusú szervezetek szervezése sem könnyű feladat, többek között a gazdák bizalmatlansága miatt.

A kilencvenes években 1,2 hektáron paradicsompaprika-termesztéssel vágott bele a gazdálkodásba a mindszenti Ménési Sándor. A pritaminpaprika azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, így a gazda úgy döntött: napraforgóra, búzára, kukoricára, repcére és árpára vált. Az eltelt évek alatt nemcsak a kultúrák változtak, a termőterület nagysága is nőtt, így mára már 320 hektáron munkálkodhat.

A mindszenti mezőgazdasági vállalkozó fenntartásokkal fogadja az európai uniós csatlakozást. Számtalan, a témához kapcsolódó fórumon részt vett már, azonban ezek a tájékoztatók – mint mondta – még inkább kétségeket ébresztettek benne.

– Bizonytalan, hogy az unióban a 300 hektárral talpon tudok-e maradni – magyarázta. – Ha a sertés-, illetve a pulyka-, liba-, csirketenyésztést nem támo-

Az új típusú szervezetek megalakítása nehéz – Ménési Sándor tapasztalata szerint.

Fotó: Tésik Attila

gatják majd, akkor kinek tudja eladni a takarmányát a növénytermesztő? Véleményem szerint az új típusú szervezetek megalakítása sem megy majd könnyen. Ha a gazdák bizalmatlanok egymás iránt, akkor hogyan tudnának együtt dolgozni?

Ménési Sándor tapasztalatból

beszél, hiszen maga is próbál szervezni egy termelési és értékesítési szervezetet. De mint mondta, nem sok sikerrel. Egyrészt mert nagyon nehéz partnereket találni, másrészt mert egy gazdálkodónak leginkább csak a munkára van ideje. A mindszenti növénytermesztő az EU-csatlakoz-

ást elősegítő Sapard-programról szólva arról beszélt, hogy ezen támogatások igénybevételéhez olyan követelményeknek kell megfelelni, melyeket nem tud vállalni. Így aztán inkább a szakárca által kiírt pályázati lehetőségeket igyekszik kihasználni.

T. A.

Az unió regisztrál és ellenőriz – műholddal is

A nagyobb gazdaságot segíti a pályázat

MUNKATÁRSUNKTÓL

Az unióban a nagyobb gazdaságokat segítik a pályázatok, a Sapard előírásainak nálunk is a nagyobbak képesek megfelelni. Általános tapasztalat: nem föltétlenül lesz nyertes a pályázat attól, hogy gazdája sok pénzt költött az elkészíttetésére.

A Sapardot és az uniós pályázatokat valóban nem az egy-két hektárt művelő, egy-két tehént nevelgető gazdák számára találta ki. A körülbelül ötvenhektáros és az ennél nagyobb növénytermesztő gazdaságok azonban a tapasztalatok szerint már képesek megfelelni a Sapard követelményeinek – mondta kérdésünk-

INFORMÁCIÓT!

Az EU agrárpolitikájáról bővebb információt találhatunk a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium EU-oldalán: <http://www.fvm.hu/euint/euint.html>; továbbá az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ (OMGK) <http://omgk.hu/honlapjan/>; az Agrárgazdasági Kutató és Informatikai Intézet honlapján: www.akii.hu; telefonon: a 181-es számon hívható információs vonalon. Az agrártámogatásokról többet megtudhatunk a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium www.fvm.hu/honlapjan/; a Sapard-hivatal oldalán: <http://www.sapard.fvm.hu/>; a Nemzeti Fejlesztési Terv és EU Támogatások Hivatala oldalán: www.kancellaria.gov.hu/hivatal/fejlesztas/; továbbá telefonon a 06-80-204-266 számon.

re Tasnádi Gábor, az FVM Csongrád Megyei Földművelési Hivatalának vezetője.

Bár a Sapard-pályázatokkal a külön e célra létrehozott irodák foglalkoznak, az FVM-hivatal

munkatársai által tartott tájékoztatókon is szóba kerül ez a lehetőség. A pályázattal gyakorlatilag azt kell bemutatnia a gazdának, hogyan fejlődik és hogyan képződik az a haszon, amelyből meg tud élni a családja. Sok mindezt kell vállalnia és sok pénzébe is kerül a pályázat, ráadásul attól, hogy fizetett érte, közel sem biztos, hogy nyer is. De ha nyer – és ilyen tíz esetből egységes szerint csak kettő-három akad –, jelentős segítséget kap. Amikor a beadott pályázatot átveszik és gépre viszik, a beírt adatokat a rendszer azonnal ellenőrzi a regisztrációban szereplőkkel. A műhold révén azt is ellenőrizni tudják, valóban azt termel-e a gazda, amit feltüntetett.

Hét helyett egy regionális program készülhetett

Nagy Sándor a büvépszmutatványról

Mivel nincs választott önkormányzatuk, saját bevételeik, adminisztrációjuk, az Európai Unió nem tekinti konformnak a magyar régiókat. Hét helyett csak egy regionális operatív program készült. Ez – Nagy Sándor politikai államtitkár szerint – mégis olyanra sikerült, hogy mind a hét régió a magáénak érezheti.

A napokban a kormány elfogadta a Miniszterelnöki Hivatal (MEH) irányításával elkészített Nemzeti fejlesztési tervet (NTF). Ez mintegy ezerháromszáz-ezer-négyszázmilliárd forintnyi, közös fejlesztési forrás felhasználásának terve. Nagy Sándor, a MEH politikai államtitkára mind a hét régióban tájékoztatót tartott a tervről. A szegedi rendezvényt követő tájékoztatón lapunk kérdésére elmondta: az ország fölkészült az uniós források fogadására.

Az NFT a turizmusoz kötődő infrastruktúrától kezdve az egyetemi, főiskolai központokon át a lerongyolódott lakótelepek felújításáig sok mindenről szól. Az államtitkár elmondta, rosszul érintette a terv készítőit,

hogy az uniós partnerek nyilvánvalóvá tették: nem tekintik valódi régióknak a hét magyar tervezési-statisztikai régiót, mert ezeknek nincs választott

önkormányzatuk, saját bevételeik, adminisztrációjuk. Kiderült: emiatt az ország egyetlen régióként csatlakozhat. Közben azonban mind a hét régióban el-

kezdtek kidolgozni a Nemzeti fejlesztési terv részének szánt regionális operatív programokat. A MEH által bevezetett köztes megoldást – amely e hét

tervet próbálta valahogy összevonni – nem fogadták el Brüsszelben, így végül egyetlen regionális operatív program készült. Ami azért kellemetlen, mert a régiókban tudják a legjobban, hol és mit kellene fejleszteni, mi a fontosabb.

Nagy Sándor szerint azt azért hosszú egyeztető munka révén sikerült elérni, hogy mind a hét régió a magáénak érezze azt az egy regionális operatív programot, amely elkészült. E munkára mondta az államtitkár, hogy büvépszmutatvány volt.

– A regionális fejlesztési tanácsok és az ügynökségek nyomán követték a tervezést – mondja az államtitkár. – A közös munka ezzel nem ért véget: létrehozunk egy figyelőhálózatot, amelyben mind a hét régió képviselője jelen lesz. Figyelni kell a fejlődés folyamatát, arányait és azt, sikerül-e elérni a célt: az elmaradt térségek felzárkóztatását. Azt pedig mindenképpen el kell érni, hogy 2006-ra létrejöjjenek a valódi politikai régiók. Ennek érdekében kezdeményezzük a területfejlesztésről szóló törvény módosítását.

B. A.

Kérdés és felelet

A tenyésztőknek milyen állattörvényi elvárásokat kell betartaniuk?

A ketreces tojótyúktartás kivételével semmi olyan, a gazdák és általában az állattartók széles rétegeit érintő előírás nem szerepel ezekben a jogszabályokban, amelyet egy gondos, a tevékenységéhez értő állattartó eddig is ne tartott volna be!

Az őstermelőik értékesíthetik-e saját termékeiket a heti piacon?

Igen. Kvóták nem lesznek, a megtermelt termékek szabadon értékesíthetők.

Milyen támogatáshoz juthatnak a sertés- és baromfitermelők?

Az Európai Unióban a sertés-, a baromfi, valamint a tojástartogatási lehetőségek szűkek. Támogatásokhoz csak pályázat útján lehet jutni. A sertésre és a baromfira nincs termelési kvóta.

Az EU-tükör melléklet a Külügyminisztérium támogatásával készül; szerkeszti: Újszászi Ilona